Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

26 юли 2017 година*

Преюдициално запитване — Регламент (ЕС) № 604/2013 — Определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава — Приток на изключително голям брой граждани на трети държави, желаещи да получат международна закрила — Организиране от властите на една държава членка на пресичането на границата с оглед транзитно преминаване към друга държава членка — Разрешено влизане като изключение заради хуманитарни причини — Член 13 — Незаконно пресичане на външна граница — Дванадесетмесечен срок, считано от пресичането на границата — Член 27 — Способ за защита — Обхват на съдебния контрол — Член 29 — Шестмесечен срок за извършване на прехвърлянето — Броене на сроковете — Подаване на жалба — Суспензивно действие“

По дело C-490/16

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Vrhovno sodišče (Върховен съд, Словения) с акт от 13 септември 2016 г., постъпил в Съда на 16 септември 2016 г., в рамките на производство по дело

A.S.

срещу

Republika Slovenija,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: K. Lenaerts, председател, A. Tizzano, заместник-председател, R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen (докладчик), J. L. da Cruz Vilaça, M. Berger и A. Prechal, председатели на състави, A. Rosas, Ал. Арабаджиев, C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund и S. Rodin, съдии,

генерален адвокат: E. Sharpston,

секретар: M. Aleksejev, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 28 март 2017 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за A.S., от M. Nabergoj и S. Zbičajnik, svetovalca za begunce,

* Език на производството: словенски.

— за словенското правителство, от N. Pintar Gosenca, B. Jovin Hrastnik и A. Vran, в качеството на представители,

— за гръцкото правителство, от T. Papadopoulou, в качеството на представител,

— за френското правителство, от E. Armoët, в качеството на представител,

— за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от L. Cordì, avvocato dello Stato,

— за унгарското правителство, от M. M. Tátrai и M. Z. Fehér, в качеството на представители,

— за австрийското правителство, от G. Hesse, в качеството на представител,

— за правителството на Обединеното кралство, от C. Crane, в качеството на представител, подпомагана от C. Banner, barrister,

— за швейцарското правителство, от U. Bucher, в качеството на представител,

— за Европейската комисия, от M. Condou-Durande, M. Žebre и G. Wils, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 8 юни 2017 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 13, параграф 1, на член 27, параграф 1 и на член 29, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство (ОВ L 180, 2013 г., стр. 31, наричан по-нататък „Регламент „Дъблин III“).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между A.S., сирийски гражданин, и Republika Slovenija (Република Словения) относно решението на тази държава да не разгледа подадената от A.S. молба за международна закрила.

Правна уредба

3 Съгласно съображения 4, 5 и 19 от Регламент „Дъблин III“:

„(4) В заключенията [на Европейския съвет, по време на специалното му заседание] от Тампере [на 15 и 16 октомври 1999 г.] също така се посочва, че [общата европейска система за убежище] следва да включва в краткосрочен план ясен и работещ метод за определяне на държавата членка, която е компетентна за разглеждането на молба за убежище.

(5) Един подобен метод трябва да се основава на обективни, справедливи критерии както за държавите членки, така и за заинтересованите лица. По-специално, той трябва да даде възможност бързо да се определи компетентната държава членка, така че да се гарантира ефективен достъп до процедурите за предоставяне на международна закрила, без да се компрометира целта за бърза обработка на молбите за международна закрила.

[…]

(19) За да се гарантира ефективната защита на правата на засегнатите лица, следва да бъдат установени законови гаранции и право на ефективна правна защита по отношение на решения, засягащи прехвърляния в компетентната държава членка[,] по-специално в съответствие с член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз. За да се гарантира спазването на международното право, ефективната правна защита следва да включва както разглеждането на прилагането на настоящия регламент, така и на законовата и фактическа ситуация в държавата членка, в която е прехвърлен кандидатът“.

4 Член 1 от този регламент предвижда:

„С настоящия регламент се установяват критерии и механизми за определяне на държава членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или лице без гражданство („компетентната държава членка“)“.

5 Член 3, параграф 2, втора алинея от посочения регламент гласи:

„Когато е невъзможно кандидатът да бъде прехвърлен в първоначално посочената за компетентна държава членка, тъй като са налице основателни опасения да се смята, че в тази държава членка съществуват системни недостатъци в процедурата по предоставяне на убежище и на условията за приемане на кандидати, което създава риск от нечовешко или унизително отношение по смисъла на член 4 от Хартата на основните права на Европейския съюз, определящата държава членка продължава да разглежда критериите, предвидени в глава III, за да установи дали друга държава членка може да бъде посочена за компетентна.“

6 Член 7, параграф 2 от същия регламент уточнява:

„Компетентната държава членка в съответствие с критериите, посочени в тази глава се определя въз основа на съществуващото положение към момента, в който кандидатът е подал за първи път молбата си за международна закрила пред държава членка“.

7 Член 12 от Регламент „Дъблин III“ въвежда критерий за определяне на компетентната държава членка, свързан с издаването на документи за пребиваване или на визи.

8 Съгласно член 13 („Влизане и/или пребиваване“), параграф 1 от този регламент:

„Когато се установи, въз основа на преки или косвени доказателства, така както са описани в двата списъка по член 22, параграф 3 от настоящия регламент, включително данни, предвидени в Регламент (ЕС) № 603/2013 [на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за създаване на система Евродак за сравняване на дактилоскопични отпечатъци с оглед ефективното прилагане на Регламент (ЕС) № 604/2013 и за искане на сравнения с данните в Евродак от правоприлагащите органи на държавите членки и Европол за целите на правоприлагането и за изменение на Регламент (ЕС) № 1077/2011 за създаване на Европейска агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието (ОВ L 180, 2013 г., стр. 1)], че кандидат незаконно е пресякъл по суша, по море или по въздух границата на държава членка, в която е влязъл,

идвайки от трета държава, тази държава членка е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила. Тази компетентност отпада 12 месеца след датата на незаконно пресичане на границата“.

9 Член 21, параграф 1 от Регламент „Дъблин III“ гласи:

„Когато държава членка, пред която е била подадена молба за международна закрила, счита, че друга държава членка е компетентна за разглеждането на молбите, тя може възможно най-бързо и при всички случаи в тримесечен срок от датата, на която молбата е било подадена по смисъла на член 20, параграф 2, да поиска от другата държава членка да поеме отговорността за кандидата.

Независимо от първа алинея, в случай на положителен резултат в Евродак за данните, записани съгласно член 14 от Регламент (ЕС) № 603/2013, искането се изпраща в срок от два месеца от получаването на положителния резултат съгласно член 15, параграф 2 от посочения регламент.

Ако искането за поемане на отговорността за кандидат не е отправено в рамките на сроковете, предвидени в първа и втора алинея, компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила е държавата членка, в която е била подадена молбата“.

10 Член 23, параграфи 2 и 3 от Регламент „Дъблин III“ предвижда:

„2. Искането за обратно приемане се изготвя възможно най-бързо и във всички случаи до два месеца след получаването на резултата от Евродак, съгласно член 9, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 603/2013.

Ако искането за обратно приемане се основава на други доказателства, а не на информацията, получена от системата на Евродак, то се изпраща на замолената държава членка в рамките на три месеца от датата, на която молбата за международна закрила е била подадена по смисъла на член 20, параграф 2.

3. Ако искането за обратно приемане не е направено в определените в параграф 2 срокове, компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила е държавата членка, в която е подадена новата молба“.

11 Член 26, параграф 1 от Регламент „Дъблин III“ гласи:

„Когато замолената държава членка се съгласи да поеме отговорността или да приеме обратно кандидат […], молещата държава членка уведомява засегнатото лице за решението да го прехвърли в компетентната държава членка и, където това е необходимо, че тя няма да разглежда неговата молба за международна закрила. […]“.

12 Съгласно член 27, параграфи 1 и 3 от този регламент:

„1. Кандидатът […] [има] право на ефективна правна защита под формата на право на обжалване или на преразглеждане пред съд или правораздавателен орган на решението за прехвърляне по отношение на неговите правни и фактически основания.

[…]

3. За целите на обжалването или преразглеждането на решението за прехвърляне, държавите членки предвиждат в националното си право, че:

а) жалбата или искането за преразглеждане предоставя на засегнатото лице правото да остане във въпросната държава членка до произнасянето по жалбата или искането за преразглеждане; или

б) прехвърлянето спира автоматично, като това спиране изтича след определен разумен срок, през който съд или правораздавателен орган след задълбочено и изчерпателно разглеждане на молбата за спиране е взел решение дали да постанови суспензивно действие на дадена жалба или искане за преразглеждане; или

в) на засегнатото лице се предоставя възможност да подаде молба в разумен срок до съд или правораздавателен орган за спиране на изпълнението на решение за прехвърляне до произнасянето по неговата жалба или искане за преразглеждане. Държавите членки гарантират, че съществува ефективна правна защита, като спират прехвърлянето до вземането на решение по първата молба за спиране. […]“.

13 Член 29, параграфи 1 и 2 от посочения регламент предвижда:

„1. Предаването на кандидата […] от молещата държавата членка на компетентната държава членка се осъществява […] най-късно в шестмесечен срок от приемането на искането от друга държава членка да поеме отговорността или да приеме обратно въпросното лице или на крайното решение по обжалване или по преразглеждане в случай на суспензивно действие в съответствие с член 27, параграф 3.

[…]

2. Ако прехвърлянето не е извършено в шестмесечния срок, компетентната държава членка се освобождава от своите задължения за поемане на отговорност или приемане обратно на засегнатото лице и в такъв случай отговорността се прехвърля върху молещата държава членка. Този срок може да бъде удължен най-много до една година, ако прехвърлянето не е могло да бъде извършено поради това че засегнатото лице е задържано в учреждение за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или най-много до осемнадесет месеца, ако засегнатото лице се укрие“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

14 A.S. заминава от Сирия за Ливан, а след това преминава през Турция, Гърция, Македония и Сърбия. Той пресича границата между последната държава и Хърватия през 2016 г. Хърватските власти организират транспорта му до словенската граница.

15 На 20 февруари 2016 г. A.S. влиза в Словения. След това словенските власти го предават на австрийските власти. Последните обаче отказват той да влезе в Австрия.

16 На 23 февруари 2016 г. A.S. подава в Словения молба за международна закрила.

17 Словенските власти отправят искане до хърватските власти да поемат отговорността за A.S. въз основа на член 21 от Регламент „Дъблин III“. На 20 май 2016 г. последните уважават това искане.

18 На 14 юни 2016 г. Ministrstvo za notranje zadeve (Министерство на вътрешните работи, Словения) приема решение молбата на A.S. за международна закрила да не бъде разглеждана, тъй като същият трябва да бъде прехвърлен в Хърватия — компетентната да разгледа тази молба държава членка в приложение на критерия по член 13, параграф 1 от Регламент „Дъблин III“, защото A.S. незаконно пресякъл хърватската граница, идвайки от трета държава.

19 A.S. обжалва това решение пред Upravno sodišče (Административен съд, Словения). На 4 юли 2016 г. тази юрисдикция отхвърля жалбата, като същевременно спира изпълнението на Министерството на вътрешните работи от 14 юни 2016 г. до приключването на спора по главното производство с влязло в сила решение. Тогава A.S. подава жалба пред запитващата юрисдикция.

20 При тези обстоятелства Vrhovno sodišče (Върховен съд, Словения) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Засяга ли правната защита по член 27 от [Регламент „Дъблин III“] също така тълкуването на условията за критерия по член 13, параграф 1 [от този регламент], когато става въпрос за решение, че една държава членка няма да разглежда молбата за международна закрила, че друга държава членка вече е приела компетентност за разглеждането на молбата на кандидата на същата основа, и когато кандидатът го оспорва?

2) Трябва ли условието за незаконно пресичане по член 13, параграф 1 от [Регламент „Дъблин III“] да се тълкува по независим и самостоятелен начин или в съчетание с член 3, точка 2 от Директива [2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (ОВ L 348, 2008 г., стр. 98] и член 5 от [Регламент (ЕО) № 562/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2006 година за създаване на Кодекс на Общността за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници) (ОВ L 105, 2006 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 8, стр. 5), изменен с Регламент (ЕС) № 610/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. (ОВ L 182, 2013 г., стр. 1)], които определят незаконното пресичане на границата, и трябва ли това тълкуване да се прилага спрямо член 13, параграф 1 от [Регламент „Дъблин III“]?

3) С оглед на отговора на въпрос 2 трябва ли понятието за незаконно пресичане по член 13, параграф 1 от [Регламент „Дъблин III“] при обстоятелствата по настоящото дело да се тълкува в смисъл, че не е налице незаконно пресичане на границата, когато публичните органи на една държава членка организират пресичането на границата с цел транзитно преминаване към друга държава членка […]?

4) В случай че отговорът на въпрос 3 е положителен, трябва ли като последствие от това член 13, параграф 1 от [Регламент „Дъблин III“] да се тълкува в смисъл, че забранява обратното прехвърляне на гражданин на трета държава към държавата, където той първоначално е влязъл на територията на [Съюза]?

5) Трябва ли член 27 от [Регламент „Дъблин III“] да се тълкува в смисъл, че сроковете по член 13, параграф 1 и по член 29, параграф 2 [от този регламент] не текат, когато кандидатът упражнява правото на съдебна защита, a fortiori когато това предполага и преюдициален въпрос или когато националната юрисдикция очаква отговора на Съда на Европейския съюз на такъв въпрос, който е бил поставен по друго дело? При условията на евентуалност, текат ли сроковете в такъв случай, тъй като компетентната държава членка все пак няма право да откаже приемането?“.

Производството пред Съда

21 Запитващата юрисдикция е направила искане да се приложи спешното преюдициално производство по член 107 от Процедурния правилник на Съда.

22 На 27 септември 2016 г. по предложение на съдията докладчик и след изслушване на генералния адвокат Съдът прие, че няма основание да уважи това искане.

23 С решение от 22 декември 2016 г. председателят на Съда постанови настоящото дело да се разгледа с предимство.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

24 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 27, параграф 1 от Регламент „Дъблин III“ трябва да се тълкува в смисъл, че кандидат за международна закрила може да обжалва издаденото спрямо него решение за прехвърляне, като изтъкне неправилно прилагане на критерия за компетентност, който се отнася до незаконното пресичане на границата на държава членка и е прогласен в член 13, параграф 1 от посочения регламент.

25 Съгласно член 27, параграф 1 от Регламент „Дъблин III“ кандидатът за международна закрила има право на ефективна правна защита под формата на право на обжалване или на преразглеждане пред съд или правораздавателен орган на решението за прехвърляне по отношение на неговите правни и фактически основания.

26 Обхватът на контрола при обжалване от страна на кандидата за международна закрила на издаденото спрямо него решение за прехвърляне е уточнен в съображение 19 от същия регламент, съгласно което, за да се гарантира спазването на международното право, установената с посочения регламент ефективна правна защита срещу решения за прехвърляне следва да включва както, от една страна, преценка как е приложен този регламент, така и, от друга страна, преценка каква е законовата и фактическата ситуация в държавата членка, в която е прехвърлян кандидатът (вж. в този смисъл решение от 7 юни 2016 г., Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, т. 38 и 39).

27 В тази насока Съдът е постановил в точка 61 от решение от 7 юни 2016 г., Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409), че при обжалването кандидатът за международна закрила може да изтъкне неправилно прилагане на някой от залегналите в глава III от Регламент „Дъблин III“ критерии за компетентност за разглеждане на молбата за международна закрила.

28 В последното решение Съдът не провежда никакво разграничение между различните критерии, предвидени от тази глава, сред които е критерият, посочен в член 13, параграф 1 от Регламента, за незаконното пресичане на границата на държава членка.

29 Наистина в делото, по което е постановено цитираното решение, непосредствено се обсъжда само критерият по член 12 от този регламент.

30 Мотивите, изложени от Съда в същото решение, обаче важат mutatis mutandis и за критерия по член 13, параграф 1 от този регламент.

31 Така по-специално трябва да се отбележи, че критериите по членове 12 и 13 от Регламент „Дъблин III“ имат сходна роля в хода на процеса на определяне на компетентната държава членка, въведен с този регламент, и следователно при неговото прилагане (вж. в този смисъл решение от 7 юни 2016 г., Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, т. 41—44).

32 Освен това развитието, което с времето е претърпяла системата за определяне на държавата членка, компетентна да разгледа подадена в една от държавите членки молба за международна закрила, и подчертаните от Съда в точки 45—59 от решение от 7 юни 2016 г., Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409), цели на тази система, също са релевантни за целите на контрола за прилагането на член 13 от Регламент „Дъблин III“.

33 По отношение на изтъкнатия от запитващата юрисдикция факт, че в делото по главното производство друга държава членка вече е признала, че е компетентна да разгледа съответната молба за международна закрила, следва да се подчертае, че в приложение на член 26, параграф 1 от Регламент „Дъблин III“ засегнатото лице може да бъде уведомено за решението за прехвърляне едва след като замолената държава членка се е съгласила да поеме отговорността за това лице или да го приеме обратно.

34 При това положение този факт не може да означава, че съдебният контрол върху решението за прехвърляне, що се отнася до прилагането на критериите по глава III от този регламент, е изключен, тъй като иначе член 27, параграф 1 от цитирания регламент би бил лишен от същината на полезния си ефект. Също така трябва да се констатира, че в делото, по което е постановено решение от 7 юни 2016 г., Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409), замолената държава членка изрично е признала, че е компетентна да разгледа съответната молба за международна закрила.

35 От изложеното дотук на първия въпрос следва да се отговори, че член 27, параграф 1 от Регламент „Дъблин III“, във връзка със съображение 19 от този регламент, трябва да се тълкува в смисъл, че кандидат за международна закрила може да обжалва издаденото спрямо него решение за прехвърляне, като изтъкне неправилно прилагане на критерия за компетентност, който се отнася до незаконното пресичане на границата на държава членка и е прогласен в член 13, параграф 1 от посочения регламент.

По втория и третия въпрос

36 С втория и третия си въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 13, параграф 1 от Регламент „Дъблин III“, евентуално във връзка с разпоредбите на Регламент № 562/2006, изменен с Регламент № 610/2013, и на Директива 2008/115, трябва да се тълкува в смисъл, че гражданинът на трета държава, на чието влизане не са се противопоставили органите на една държава членка, изправени пред приток на изключително голям брой граждани на трети държави, желаещи да преминат транзитно през тази държава членка, за да подадат молба за международна закрила в друга държава членка, без да отговарят на приложимите по принцип в първата държава членка условия за влизане, трябва да се счита за „незаконно пресякъл“ границата на първата държава членка по смисъла на тази разпоредба.

37 Най-напред е необходимо да се отбележи, че от точки 41—58 от постановеното днес решение, Jafari (C-646/16), следва, че в случай като разглежданията по главното производство допускането на гражданин на трета държава до територията на държава членка не може да се квалифицира като „виза“ по смисъла на член 12 от Регламент „Дъблин III“.

38 Що се отнася до тълкуването на член 13, параграф 1 от този регламент, на първо място, от точки 60—72 от цитираното решение следва, че приетите от Съюза актове в областта на граничния контрол и на имиграцията представляват полезен за тълкуването на тази разпоредба контекст, но същевременно обхватът на понятието „незаконно пресичане“ на границата на държава членка по смисъла на споменатия регламент поначало не може да бъде непосредствено изведен от тези актове.

39 На следващо място, от точки 73—92 от същото решение следва, че гражданинът на трета държава, който, без да отговаря на приложимите по принцип в една държава членка условия за влизане, е допуснат до територията на тази държава членка, за да премине транзитно към друга държава членка с цел да подаде там молба за международна закрила, трябва да се счита за „незаконно пресякъл“ границата на първата държава членка по смисъла на член 13, параграф 1 от Регламент „Дъблин III“, независимо дали това пресичане е било търпяно или разрешено в разрез с приложимите правила, или е било разрешено въз основа на хуманитарни причини и на дерогиране на условията за влизане, по принцип приложими към гражданите на трети държави.

40 На последно място, обстоятелството, че границата е била пресечена в ситуация, характеризираща се с приток на изключително голям брой граждани на трети държави, които желаят да получат международна закрила, не може да има отражение за тълкуването или прилагането на тази разпоредба (постановеното днес решение, Jafari, C-646/16, т. 93—100).

41 Нужно е обаче да се припомни, че в приложение на член 3, параграф 2 от Регламент „Дъблин III“ и на член 4 от Хартата на основните права на Европейския съюз кандидатът за международна закрила не трябва да бъде прехвърлян в компетентната държава членка, когато прехвърлянето му поражда реална опасност той да бъде подложен на нечовешко или унизително отношение по смисъла на член 4 от Хартата (вж. в този смисъл решение от 16 февруари 2017 г., C. K. и др., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, т. 65). Следователно такова прехвърляне не може да се осъществи, ако вследствие от притока на изключително голям брой граждани на трети държави, желаещи да получат международна закрила, такава опасност е налице в компетентната държава членка.

42 Ето защо на втория и третия въпрос следва да се отговори, че член 13, параграф 1 от Регламент „Дъблин III“ трябва да се тълкува в смисъл, че гражданинът на трета държава, на чието влизане не са се противопоставили органите на една държава членка, изправени пред приток на изключително голям брой граждани на трети държави, желаещи да преминат транзитно през тази държава членка, за да подадат молба за международна закрила в друга държава членка, без да отговарят на приложимите по принцип в първата държава членка условия за влизане, трябва да се счита за „незаконно пресякъл“ границата на първата държава членка по смисъла на тази разпоредба.

По четвъртия въпрос

43 С оглед на отговора, даден на втория и третия въпрос, не се налага да се отговаря на четвъртия въпрос.

По петия въпрос

44 С петия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 13, параграф 1 и член 29, параграф 2 от Регламент „Дъблин III“ трябва да се тълкуват в смисъл, че предвидените от тези разпоредби срокове продължават да текат и след подаването на жалба срещу съответното решение за прехвърляне, включително когато сезираната юрисдикция е решила да отправи преюдициално запитване до Съда.

45 Член 13, параграф 1 от Регламент „Дъблин III“, който се намира в глава III от Регламента, отнасяща се до критериите за определяне на компетентната държава членка, уточнява във второ изречение, че компетентността на държава членка, основана на критерия за незаконно пресичане на границата на държава членка, отпада 12 месеца след датата на това пресичане.

46 Съгласно член 29, параграф 2 от цитирания регламент, който се намира в отнасящия се до прехвърлянията раздел VI от глава VI, ако прехвърлянето от молещата държава членка в компетентната държава членка не е извършено в шестмесечния срок, последната се освобождава от своите задължения за поемане на отговорност или приемане обратно на засегнатото лице и в такъв случай отговорността се прехвърля върху молещата държава членка.

47 От тези две разпоредби следва, че целта на залегналите в тях срокове е да се ограничи във времето отговорността на държава членка съгласно Регламент „Дъблин III“.

48 От формулировката на въпросните разпоредби и от систематичното им място в този регламент обаче следва, че те са приложими през две различни фази на процедурата, установена с посочения регламент.

49 Така, срокът по член 13, параграф 1 от Регламент „Дъблин III“ представлява условие за прилагане на прогласения от тази разпоредба критерий и за неговото спазване трябва да се следи в процедурата за определяне на компетентната държава членка, която евентуално може да завърши с решение за прехвърляне.

50 Член 29, параграф 2 от този регламент пък се отнася до изпълнението на решението за прехвърляне и може да бъде приложен едва след като е утвърдено принципното прехвърляне, или най-рано щом замолената държава членка е уважила искането за поемане на отговорността или за обратно приемане.

51 Поради това съответните режими на тези два срока трябва да бъдат уточнени, като се отчетат специфичните им цели в рамките на процедурата, установена с посочения регламент.

52 На първо място, по отношение на срока по член 13, параграф 1 от Регламент „Дъблин III“ следва да се отбележи, че член 7, параграф 2 от него уточнява, че компетентната държава членка се определя в съответствие с критериите, посочени в глава III от Регламента, въз основа на съществуващото положение към момента, в който кандидатът е подал за първи път молбата си за международна закрила пред държава членка.

53 Ето защо последното изречение на член 13, параграф 1 от този регламент трябва да се тълкува в смисъл, че държавата членка, външната граница на която е била незаконно пресечена от гражданин на трета държава, повече не може да бъде смятана за компетентна въз основа на тази разпоредба, ако към момента, в който кандидатът е подал за първи път молбата си за международна закрила пред държава членка, дванадесетмесечният срок след незаконното пресичане на тази граница вече е изтекъл.

54 При това положение подаването на жалба срещу решение за прехвърляне, което задължително следва по време уведомяването за това решение, а следователно и подаването на молба за международна закрила, по естеството си не може да има каквото и да било отражение върху броенето на срока, прогласен в член 13, параграф 1 от Регламент „Дъблин III“.

55 В случай като разглеждания по главното производство, в който молба за международна закрила е била подадена по-малко от дванадесет месеца след незаконното пресичане на границата на държава членка, залегналото в последното изречение от член 13, параграф 1 от Регламент „Дъблин III“ правило не е пречка за прилагането на този критерий за компетентност.

56 На второ място, колкото до срока по член 29, параграф 2 от Регламент „Дъблин III“, от една страна, от взаимовръзката между различните параграфи на този член, и от друга, от липсата изобщо на уточняване в тази разпоредба на началния момент на въпросния срок, следва, че посочената разпоредба уточнява само последиците от изтичането на срока за извършване на прехвърлянето, определен в член 29, параграф 1 от този регламент (вж. по аналогия решение от 29 януари 2009 г., Petrosian, C-19/08, EU:C:2009:41, т. 50).

57 Член 29, параграф 1 от Регламент „Дъблин III“ обаче отчита последиците от евентуалното подаване на жалба, като предвижда, че шестмесечният срок за извършване на прехвърлянето започва да тече, считано от крайното решение по обжалване или по преразглеждане в случай на суспензивно действие в съответствие с член 27, параграф 3 от този регламент.

58 Следователно подаването на жалба като разглежданата в главното производство, на която е признато суспензивно действие, означава, че срокът за извършване на прехвърлянето по принцип ще изтече едва шест месеца след постановяването на крайно решение по тази жалба.

59 С оглед на изложеното дотук на петия въпрос следва да се отговори, че член 13, параграф 1, второ изречение от Регламент „Дъблин III“, във връзка с член 7, параграф 2 от него, трябва да се тълкува в смисъл, че подаването на жалба срещу решението за прехвърляне няма отражение върху броенето на срока, предвиден в член 13, параграф 1.

60 Член 29, параграфи 1 и 2 от посочения регламент трябва да се тълкува в смисъл, че подаването на такава жалба означава, че определеният в тези разпоредби срок започва да тече едва от момента на крайното решение по тази жалба, включително когато сезираната юрисдикция е решила да отправи преюдициално запитване до Съда, доколкото посочената жалба има суспензивно действие в съответствие с член 27, параграф 3 от същия регламент.

По съдебните разноски

61 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

1) **Член 27, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство, във връзка със съображение 19 от него, трябва да се тълкува в смисъл, че кандидат за международна закрила може да обжалва издаденото спрямо него решение за прехвърляне, като изтъкне неправилно прилагане на критерия за компетентност, който се отнася до незаконното пресичане на границата на държава членка и е прогласен в член 13, параграф 1 от посочения регламент.**

2) **Член 13, параграф 1 от Регламент № 604/2013 трябва да се тълкува в смисъл, че гражданинът на трета държава, на чието влизане не са се противопоставили органите на една държава членка, изправени пред приток на изключително голям брой граждани на трети държави, желаещи да преминат транзитно през тази държава членка, за да подадат молба за международна закрила в друга държава членка, без да**

отговарят на приложимите по принцип в първата държава членка условия за влизане, трябва да се счита за „незаконно пресякъл“ границата на първата държава членка по смисъла на тази разпоредба.

3) **Член 13, параграф 1, второ изречение от Регламент № 604/2013, във връзка с член 7, параграф 2 от него, трябва да се тълкува в смисъл, че подаването на жалба срещу решението за прехвърляне няма отражение върху броенето на срока, предвиден в член 13, параграф 1.**

Член 29, параграфи 1 и 2 от посочения регламент трябва да се тълкува в смисъл, че подаването на такава жалба означава, че определеният в тези разпоредби срок започва да тече едва от момента на крайното решение по тази жалба, включително когато сезираната юрисдикция е решила да отправи преюдициално запитване до Съда, доколкото посочената жалба има суспензивно действие в съответствие с член 27, параграф 3 от същия регламент.

Подписи